

8-9 Boek Koenis
“Wees niet bang voor populisme”

11 UM-mooc
“Groot succes, maar we gaan er niet mee door”

5 B-glocal
Plans for a new bachelor: Global Challenges and Law

7 Human rights
Kenyan activist Naythan talks about police brutality

observant 12

www.observantonline.nl

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht | Redactieadres: Postbus 616 6200 MD Maastricht | Jaargang 37 | 24 november 2016

nl

Plan voor uitval eerstejaars

Goede matching en een mentor

Goede voorlichting vooraf en meer begeleiding tijdens de studie. Daar zetten de faculteiten op in om de uitval onder eerstejaars terug te dringen of laag te houden. Op verzoek van het college van bestuur onderzocht iedere faculteit waarom studenten met hun studie stoppen en wat ze eraan doen om dat te voorkomen.

Het was een van de prestatieafspraken van de Universiteit Maastricht met de minister: niet meer dan 15 procent uitval onder eerstejaars. Dat is universiteitsbreed gelukt; een hoger percentage bij een brede studie als rechten (30 procent) wordt dan gecompenseerd door minder stoppers bij bijvoorbeeld UCM (10 procent) en geneeskunde (3 procent). Maar het CvB wil verder kijken, zegt rector Rianne Letschert. “We weten nog niet hoe de nieuwe prestatie-indicatoren eruit gaan zien – als die er al komen – maar uitval is dan zeker een onderdeel.” Grotendeels is de verminderde uitval te danken aan de universiteit, maar Letschert ziet ook dat studenten steeds bewuster kiezen. “Er is minder ruimte om een foute keuze te maken. Daar maak ik me wel eens zorgen over. Moet je op je achttiende precies weten wat je wil studeren?” Een bepaald percentage drop-outs is volgens Letschert niet te voorkomen. “Die 15 procent zal je altijd wel houden.” Ook de faculteiten stippen dit punt aan. Zo hebben gezondheidswetenschappen, Biomedical Sciences en European Public Health (allemaal onder de 15 procent) te kampen met studenten die niet zijn geselecteerd voor geneeskunde. Voor fiscale economie (26 procent) geldt hetzelfde, hier was International Business de eerste keus. De rechtenfaculteit ziet ook dat het eerste jaar een selecterende functie heeft, omdat er daar geen selectie aan de poort is.

Bij cultuurwetenschappen merken ze tijdens exitinterviews dat afhakers dankzij het brede aanbod van de opleiding ontdekken wat ze echt willen. Opvallend is overigens dat 85 procent van de CW- en European Studies-studenten die stopt dit doet vanwege een negatief bindend studieadvies. De overige uitval wordt veroorzaakt door studenten die zich voor 1 februari uitschrijven om dat te voorkomen. Slechts minder dan 1 procent stopt na een positief bsa.

Bij psychologie (19,5 procent) spelen persoonlijke problemen vaker een rol, omdat sommige studenten de studie kiezen vanwege hun eigen ervaringen met mentale gezondheidszorg. Ook kiezen de psychologen ervoor om twee struikelblokken – methoden en techniek en statistiek – in de eerste twee perioden te geven. “These courses are experienced as difficult, but are highly relevant for a study in psychology (...) FPN wants to make students aware of the statistical parts of their study right from the start; this prevents students from drop-

“Ja, ik bedoel jou”, grapte de loensende cabaretier Guido Weijers dinsdagavond tijdens een masterclass ‘geluk’. Zie pagina 3 Foto: Joey Roberts

out later on during their Bachelor’s study.” Ook hier zijn er veel studenten die stoppen om een negatief bsa te voorkomen, 48 procent van de studenten gaf tijdens een exitgesprek aan zich het volgende jaar opnieuw te willen inschrijven.

Data Science and Knowledge Engineering merkt op dat 15 procent voor bètastudies niet haalbaar is. Dit komt vaak door technische of statistische struikelblokken, in het geval van DKE wiskunde en programmeren. DKE streeft naar 20-25 procent. In vergelijking met andere bèta-opleidingen scoort DKE prima; afgelopen jaar 27,8 procent, waar bijvoorbeeld bij de Nijmeegse artificieel intelligentie-opleiding 44 procent afviel. De School of Business and Economics ziet een zelfde effect bij economie (35 procent) dan bij International Business en Economics and Business Economics (16 en 18 procent).

Matching

De maatregelen om uitval tegen te gaan zijn op te splitsen in twee onderdelen: betere voorlichting vooraf en intensievere begeleiding tijdens de studie. Bij die voorlichting speelt matching of de

Lees verder op pagina 3

Mistake in ranking Keuzegids

UCM undisputed winner

Not a shared second place but undisputedly at the top. Like last year, University College Maastricht has the very best bachelor’s programme in the Netherlands. This is the outcome of the adapted Keuzegids 2017 ranking which was published yesterday. UCM received a final grade of 9.8 instead of 8.8, as was announced last week.

The mistake was revealed after protests from UC students, united in the national UCSRN (University College Student Representatives of the Netherlands). Last week, they wrote in a press release that the rankings “were full of factual inaccuracies”. The editors of the guide denied this, but they did admit that the performance of the University Colleges in Utrecht and Maastricht had not been measured accurately, because they constitute a single undivided course with another study programme (in Maastricht this is the Science Programme). The discussions that followed with the universities involved yielded new data regarding first-year dropout rates and student opinions. For UCM, this makes a difference of one whole point, raising the final figure to 9.8, which means that Maastricht dethrones The Hague, an auxiliary branch of Leiden University. Number two – a shared place for The Hague and Utrecht – follows with 9.0. The other six UCs also did well. Just like Maastricht, Utrecht and The Hague were classified as ‘top programme’. This is the qualification for study programmes that score 7.8 or higher.

Riki Janssen

eng

ISN will have to show that they are capable

The International Students Club that will be housed in the Timmerfabriek halfway through 2019, has been given a name: Kaleido. In addition the setup has been changed. The International Student Network (ISN), the intended primary operator of the club, is no longer the biggest player.

From the beginning, the idea was that Maastricht University would not run the club, but the International Student Network (ISN, the Maastricht department of ESN). The latter was given the task of catering not just for recruiting exchange students but for all international students. Doubts soon emerged: would they be able to do this? ISN is a rather small association with a changeable board and without any business experience. There was also a conflict with the Muziekgieterij, which pointing out the lack of knowledge and capabilities. Programming did not go well, promotion did not

get off the ground. Maastricht University then decided to set up a temporary project group run by Thomas Schäfer, former student and initiator of the online portal MyMaastricht.

“It is indeed still the idea that ISN will run the club. That is the primary option. In the next few months, ISN will have to show that they are capable. They will have to develop into a real student association for foreigners,” replies Maurice Evers, head of the UM’s Student & Staff housing, programme leader of ‘Student en Stad’, and involved in the plans for the club from the very beginning.

Now there is a name – Kaleido – and all Maastricht student organisations (with a programme for an international target group) may sign up for an event, party or discussion evening. Schäfer: “It should be a cultural and intellectual environment for all students, with the empha-

To be continued on page 5

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Naam: Kaat Swartebroeckx (Bilzen, 18) * **In het dagelijks leven:** eerstejaars gezondheidswetenschappen * **Burgerlijke staat:** vrijgezel * **Woont in Tongeren**

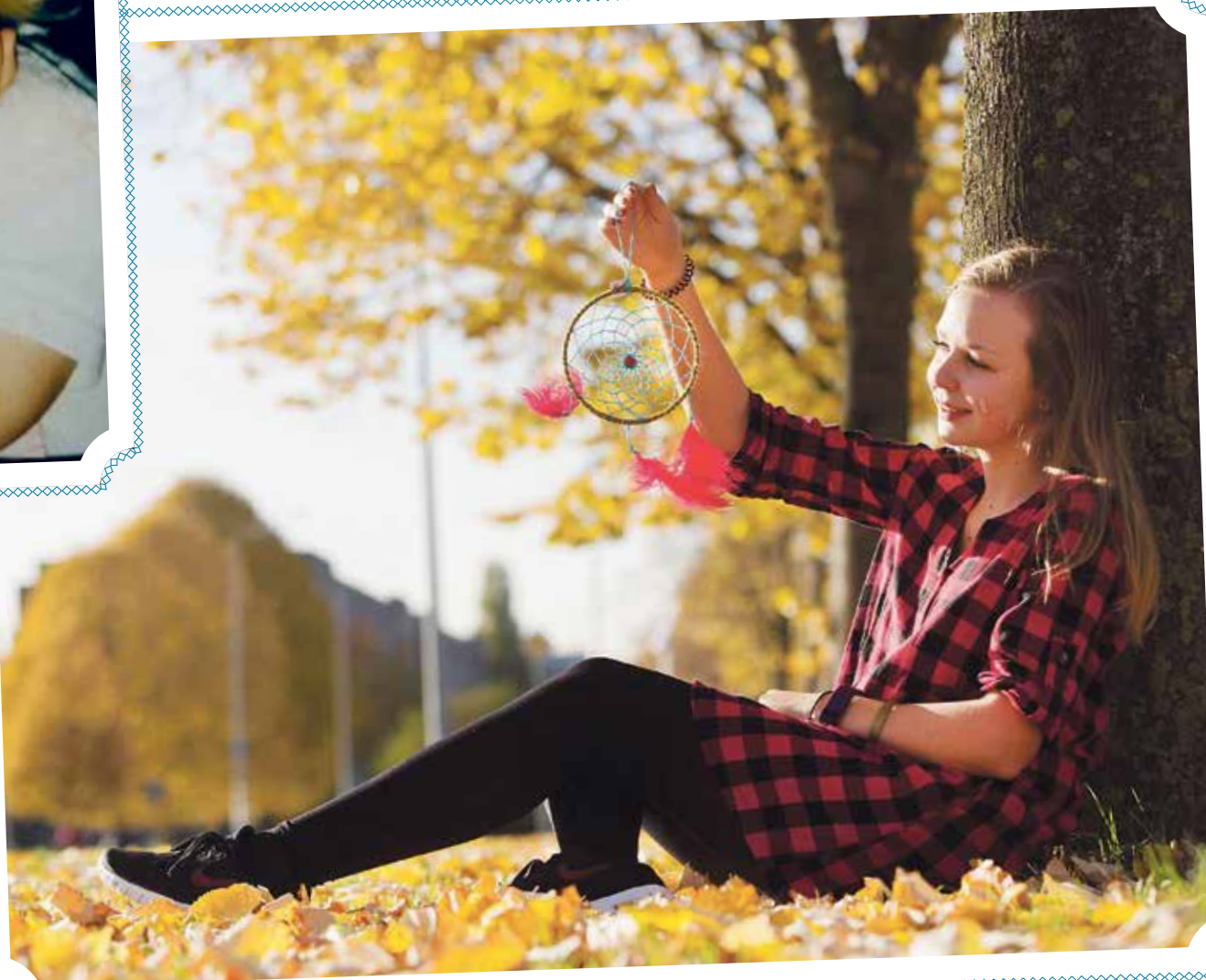

Foto: Loraine Bodewes

“Een maand geleden heb ik besloten me te laten dopen.”

Als de bladeren vallen... Ik houd van gezelligheid, kaarsjes aan. Ik heb geleerd om van kleine dingen te genieten. Een Nederlandse vriendin van achttien heeft een zeldzame, ongeneeslijke ziekte in haar bindweefsel. Haar maag en darmstelsel functioneren slecht. Ze kan al vier jaar niet naar school. *‘Enjoy the little things in life’* wordt vaak geroepen, maar veel mensen nemen het niet ter harte. Mijn vriendin wel. Ze geniet van kleine dingen, het drinken van een kopje thee met haar mama. We appen dagelijks en ik ga regelmatig op bezoek. Ze hoopt iets beter te worden, maar de artsen weten niet meer welke behandeling aan te bieden.

Wat Nederlanders van Belgen kunnen leren: Wat Nederlanders van ons kunnen leren? Dat weet ik eigenlijk niet. Andersom: ik vind dat Belgen wel meer open mogen zijn, toegankelijker en gemakkelijker in de omgang, net als Nederlanders.

Als kind wilde ik prinses worden: Nee, kinderverzorgster, ik wilde een crèche beginnen. Later had ik het idee om voor zieke kinderen te gaan zorgen. Toen ik op mijn dertiende *KanjerGuusje* van Maria de Greef las, een boek over een kindje met kanker, wist ik: ‘Dit is het’. Ik ging geld inzamelen voor Villa Joep, voor onderzoek naar neuroblastoom (tumor van het zenuwstelsel). Op mijn vijftiende startte ik *Dreamcatchers for golden warriors*. Ik stuur zelfgemaakte dromenvangers aan jonge kankerpatiëntjes. Een dromenvanger is een ring waar een speciaal geweven web tussen gespannen is en waar kralen, parels en veren in hangen. Ik maak ze in de lievelingskleur van de kinderen. Volgens een Indiaanse legende worden de slechte dromen gevangen in het web en de mooie bewaard in de parel. Ik ben niet bijgelovig, maar het geeft vooral de jongsten een zekere rust. Ik heb er al meer dan duizend op de post gedaan naar meer dan twintig landen.

Favoriete snoepgoed: Ik ben niet zo’n snoeper, maar houd erg van Oreo-koekjes, van die ronde chocoladekoekjes met een zoete witte vulling.

Raar maar waar... Ik ben héél gestructureerd. Ik heb lijstjes op mijn bureau en op mijn smartphone. Ik doe veel dingen tegelijk en er gaat ook altijd van alles rond in mijn hoofd. Ik moet zorgen

dat het doenlijk blijft, zelf grenzen en prioriteiten stellen. Als ik de vraag krijg om een stand in te richten met dromenvangers ter ondersteuning en bekendmaking van mijn project, moet ik mezelf echt afvragen – hoe leuk ik het ook vind: ‘Is het de tijd waard?’ Ik vind het lastig om mijn tijd te verdelen, soms moet ik mensen teleurstellen.

Grote liefde: Voor kinderen. Ik wil later graag een gezin en vind het belangrijk dat mijn toekomstige man dezelfde waarden heeft. Ik ben niet het type dat graag experimenteert. Hij moet de ware zijn. Ik ben niet zo actief in het Maastrichtse studentenleven, daar zal ik hem vermoedelijk niet tegenkomen.

Boek op mijn nachtkastje: *Warrior Chicks* van Holly Wagner. Ik reis iedere dag van Tongeren naar Maastricht met de trein, en mocht ik een vrij moment vinden, dan lees ik. Het boek is een cadeau van een vriendin, de vrouw van de leider van onze christelijke gemeente. Het boek gaat over het strijden in moeilijke momenten, het feit dat je er nooit alleen voor zal staan als je God in je hart hebt.

Waar schaam je je voor? Poeh, nu niet meer voor zoveel. Vroeger was ik verlegen, durfde ik niet tegen iemand te praten. Nu is dat anders. Als ik praat over mijn passie stop ik niet meer. Waar het hart van vol is, loopt de mond van over.

Na de dood is er niets. Nee! Ik ben er meer van overtuigd dat er een hemel is. In de Bijbel kunnen we lezen dat er een plekje is voor allen die geloven: ‘Pijn, lijden en tranen zullen er niet zijn. De muren zijn van Jasper en goud zo puur als glas. De gebouwen zijn bekleed met kostbare stenen. De straten zijn van goud (...)’ Mijn ouders zijn gelovig, maar ik ben niet gedoopt, we gingen ook niet naar de kerk. Mijn ouders vonden dat ik die keuze zelf moest maken. Een maand geleden heb ik besloten me te laten dopen. Ik zie mijn project als een missie, als mijn hoger doel op aarde. Het is een manier om bij mensen te geraken. Ik kan ze steunen en een stukje rust brengen. De kracht komt uit God, die werkt door mij.

Sporten is niet aan mij besteed. Vroeger heb ik paard gereden en viool gespeeld. Maar met beide ben ik gestopt rond

mijn vijftiende. Ik kon het niet meer combineren met mijn project. Sinds kort heb ik de viool weer opgepakt, ik moet er even inkomen. Samen met een vriendin, Lydia, die piano speelt, treed ik op tijdens de zondagse vieringen in de kerk.

Op vakantie naar: Nog geen plannen, maar ik ben van de zomer naar Korfoe geweest met Lydia. Ik wil graag andere culturen leren kennen, Afrika bijvoorbeeld. In Amerika heb ik meer dan vijfhonderd kinderen een dromenvanger gestuurd, daar zou ik nog wel eens naartoe willen.

Over vijf jaar: Ik ben gezondheidswetenschappen gaan studeren, omdat ik het belangrijk vind om me academisch te ontwikkelen, om meer te leren over psychologie, gezondheid en management, maar ik weet al precies wat ik ga doen: een kindhospice opzetten in België. Zieke kinderen die niet meer lang te leven hebben, mogen sterven in het ziekenhuis of thuis. Een tussenoplossing is er niet. Veel ouders hebben behoefte aan medische zorg voor hun kinderen, maar dan wel in een omgeving met een meer huiselijke sfeer en waar vriendjes of familieleden mogen logeren.

De laatste keer dat ik heb gehuild: Ik huil niet snel. Ik krop gevoelens ook niet op. Natuurlijk vind ik het lastig als een kindje pijn heeft. Vreselijk zelfs, maar ik kan er goed mee omgaan omdat ik weet waar de kindjes nu zijn. Ferre, een jongetje dat op zijn zesde is overleden aan neuroblastoom, was een van de eersten die ik een dromenvanger schonk. Ik had een speciale band met hem. Ik ging regelmatig bij hem langs, thuis en in het ziekenhuis. Dan was hij zó blij, al zat ik maar naast en keken we televisie. Als hij pijn had, zei hij tegen zijn tante: ‘Niet tegen papa en mama zeggen, ze mogen niet verdrietig zijn.’ Ongelooflijk! Op zijn begrafenis kwam ik erachter dat zijn tweede en laatste dromenvanger mee verbrand was. Toen heb ik zeker gehuild.

Wendy Degens

SBE stelt communities van zestig studenten samen

Vervolg van pagina 1

studiekeuzecheck een belangrijke rol. De aankomende student vult een vragenlijst in om de motivatie, eigen vaardigheden en kennis van het studieprogramma te peilen. Op basis van de antwoorden wordt hij/zij al dan niet voor een gesprek uitgenodigd.

En dat werkt: 85 procent van de gestarte studenten bij FHML zegt hierdoor een bewustere keus te hebben gemaakt. DKE zag het afgelopen jaar dat van de tien studenten die een kleine slagingskans hadden er negen inderdaad afvielen. Ook bij Fasos werd bij 70 procent van de drop-outs al een probleem voorzien, maar bij de overige 30 procent was

tijdens het matchingstraject niets gesignaleerd. Dat gaat de faculteit verder analyseren.

SBE heeft dit jaar als extra eis 'international classroom' ingevoerd voor de fixus-opleidingen. Behalve dat de studenten gerant worden op basis van hun cijfers en kennis wordt ook op basis van hun motivatie, cv en achtergrond gekeken of ze passen binnen het onderwijssysteem in Maastricht. De faculteit geeft wel aan er zeer terughoudend in te zijn om mensen hierop af te wijzen.

Mentor

Vrijwel alle opleidingen hebben of zijn bezig met het opzetten van een mentorprogramma. De oplei-

dingen die het al hebben zijn daar unaniem positief over. Het gaat dan meestal om zes sessies gedurende het jaar: drie gezamenlijke (met de mentorgroep) en drie individuele. Indien nodig kan een student zelf meer gesprekken aanvragen of doorverwezen worden naar de studieadviseur.

SBE zet in op meer binding. De studenten worden opgedeeld in *communities* van zestig personen, die regelmatig met een mentor en studententutoren bij elkaar komen. De onderwijsgroepen worden het hele jaar uit deze groep samengesteld, zodat de studenten vaker een bekende tegenkomen.

Daarnaast wordt extra begeleiding gegeven waar nodig. Studenten die hun vakken niet halen, krij-

gen een uitnodiging voor een gesprek met de studieadviseur en er zijn extra trainingen voor studievaardigheden waar iedereen aan kan deelnemen. Bij UCM krijgen non-EU studenten – voor wie de overgang vaak groter en de druk, vanwege hoger collegegeld, hoger is – aan het begin van het jaar een gesprek met de student counselor. DKE wil komend jaar in samenwerking met de studievereniging Incognito extra leermomenten introduceren, verzorgd door ouderejaars die gebruik kunnen maken van extra oefeningen en bijvoorbeeld videolessen van de docenten.

Cleo Freriks

Cabaretier Guido Weijers geeft een masterclass geluk

Het bubbelbadmoment van Guido

Massaal willen we weten hoe we gelukkiger kunnen worden, of wat geluk eigenlijk is. De collegezaal aan de Tongersestraat 53 zit dinsdagavond tjokvol. "Zo druk is het nog nooit geweest tijdens een college", lacht een student. Guido Weijers geeft een masterclass geluk. De cabaretier wil praten over "geluk zonder showelement". En ja, zo nu en dan is zijn voorstelling serieus, maar Weijers is een performer pur sang. Hij brengt het met een grap en ironie. "Wie is er volmaakt gelukkig? Jij?" wijst hij naar een man. "Kom op, haal die hand eens uit je broek." "Mensen om mij heen zijn krampachtig bezig met geluk. Een vriendin van mij is een wandelend zelfhulpboek. Ze staat iedere avond voor de spiegel, zichzelf toesprekend: 'emoties zijn leermeesters' en 'ik mag er zijn. Iedereen neemt een coach en iedereen noemt zich ook zo. Al die vrouwen die drie boekjes over boeddhisme hebben gelezen, geven een online masterclass of verkopen een instructievideoband. Nou, dan weet je hoe oud ze zijn."

Telefoons mogen aan. Op Weijers' speciale website mag een cijfer worden gegeven voor de vraag: 'Hoe gelukkig voelt u zich op dit moment'. En, even later: 'Hoe tevreden bent u met uw leven als geheel?' Maastricht scoort goed, respectievelijk een 7,4 en een 7,6 (aan het eind blijken de scores gestegen naar twee achten).

Waarom willen we gelukkig zijn? Wat is geluk eigenlijk? Word je van geld gelukkig? Voor die vragen gaat hij te rade bij sociaal psycholoog Ap Dijksterhuis die het boek *Op naar geluk* schreef. Weijers zocht hem eerder op en toont vanavond enkele fragmenten - het lijkt af en toe meer op een sketch dan op een interview. "Er is niet één definitie waar alle wetenschappers het over eens zijn", zegt Dijksterhuis. Gelukkig zijn heeft een genetische component maar is ook aangeleerd." Geluk is op de eerste plaats plezier, een moment

Weijers wijzend op het beeldscherm: "Yoga is niet alleen voor strakke dames" Foto: Joey Roberts

van intense vreugde. Weijers: "Ik heb thuis een bubbelbad en voel me extreem gelukkig als ik erin ga liggen, die warmte voelt weldadig. Na een paar minuten is dat moment weg en gaat de warme kraan weer open. Steeds opnieuw, totdat ik aan het eind kokend water over mijn benen giet om dat heerlijke moment terug te halen." Het bubbelbadmoment. "Alles went, je gaat steeds weer opnieuw op zoek."

Zoeken naar geluk is iets voor mensen die niets

te klagen hebben, die niet meer omkomen van de honger en dorst, meent de cabaretier. "Je denkt toch niet dat een vluchteling op een bootje opeens zegt: 'Ik wil mijn chakra's reinigen'. Die heeft liever een reddingsvest"

Wendy Degens

In Maastricht vond een try-out plaats van deze masterclass. Vanaf februari toert Weijers door Nederland, www.puurgeluk.nl

Duitse bondspresident Gauck eredoctor

De Duitse bondspresident Joachim Gauck (1940) is in februari de speciale gast tijdens de diesviering van de Universiteit Maastricht. Hij ontvangt dan een eredoctoraat en zal de diesrede uitspreken. Dat Gauck deze eer te beurt valt (en omgekeerd de UM), is het gevolg van het door de vorige rector, Luc Soete, weer tot leven gewekte 'maatschappelijke' eredoctoraat. Een eredoctor hoeft niet meer alleen wetenschappelijke verdiensten te hebben. Daarnaast heeft Soete een grotere stem voor ideeën van studenten ingeruimd. Tijdens beraadslagingen in de universiteitsraad die al in 2013 plaatsvonden zijn toen twee namen komen bovendien, zegt de voorzitter van het college van bestuur, Martin Paul. Dat waren Wikipedia-oprichter Jimmy Wales en president Gauck. Wales kreeg begin 2014 zijn eredoctoraat, bij Gauck lukte het maar niet om hem op een geschikte datum vast te leggen. Nu wel, mede vanwege de herdenking van het Verdrag van Maastricht en alle festiviteiten die rond de aanstaande jaarwisseling zullen plaatsvinden. Gauck, die in 2012, aantrad als president, wilde geen tweede termijn van vijf jaar en zal daarom in maart 2017 plaatsmaken voor een - nu nog onbekende - opvolger.

WB

Laatste
nieuws op
observantonline.nl
Word lid van
facebook.com/ObservantUM

Het echtscheidingspercentage is het afgelopen jaar tot ruim 39 gestegen. Vijfentwintig jaar geleden was het 28 procent. Sociologen brengen 'scheidingen' in verband met de toenemende individualisering en afnemende sociale cohesie. Ook is scheiden niet bevorderlijk voor de (latere) ontwikkeling van kinderen, zoals wijlen UM-onderwijs-socioloog Jaap Dronkers jaren geleden al aantoonde, maar toen ten onrechte werd weggehoond.

Bij dergelijke ontwikkelingen zijn er ook maatschappelijke 'tegenreacties' die het scheiding-tij proberen te keren. Ik noem er twee.

Zo is een aantal Nederlandse gemeenten bezig 'relatiehulp' te bieden (NRC, 13 november) aan stellen die een kind verwachten. De gemeenten willen er 'vroeg bij zijn', voorlichting geven en aan *awareness raising* doen. De nieuwe ouders moeten beseffen dat als er een baby komt, er veel verandert. Nederland staat hierin niet alleen, ook in bijvoorbeeld Scandinavië gebeurt

Ik zoek jou

het een en ander. Het is wel uitkijken want voor je 't weet belanden we in paternalistische, of ergere toestanden. Denk aan de huwelijksbureaus in communistisch Oost-Europa die nagingen of de huwelijkspartners wel 'fit to purpose' (om flink wat kinderen te produceren) waren. De tweede ontwikkeling is van gans andere aard: hoe vindt men überhaupt een nieuwe (fit for purpose) partner? Tientallen manieren uiteraard, van Facebook tot het schoolplein, van de voetbalclub tot de tennisbaan en - nog steeds - de klassieke annonce 'ik zoek jou'. Maar blijkbaar allemaal niet voldoende. Want zie een innovatie: *de persoonlijke partner Headhunter*. Vette advertenties op pagina 3 of 5 van serieuze kranten. Wervende teksten over twee kolommen, fraai en opvallend ingekleurd. "Aantrekkelijke Vrouw met talent,

humor, en eindverantwoordelijke topositie (56) zoekt partner." Hij moet óók Top zijn, "de ego-gerichte fase voorbij", "wars van poeha" en er "speciaal en voor elkaar" zijn. Een assessment bij een chique tent is onderdeel van de procedure ... zal wel een dag of zo duren, met bio-markers om het functioneren van de amygdala, de hormoonhuishouding en nog een paar andere dingen te meten, maar natuurlijk ook met vragenlijst en eindgesprek. En wie kom je tegen als je zou reflecteren? Zij, de "high-end van onze samenleving", in "Bestuur en Commissariaat" zittend, die "veel in huis" heeft, maar óók "veel van huis" is, en toch ook altijd warm, betrokken en lief is. Kortom, de headhunter als de ultieme *Versachlicher der Liebe*. Als socioloog smul ik van dergelijke ontwikkelingen: overheidsgerelateerde opvoedings-

bureaus en private consultancy partijen die in de Liefde handelen. Wat een fascinerende manieren om de afnemende cohesie in een samenleving aan te pakken, maar met welke effecten?

Frans Leeuw

Deze column is geschreven op persoonlijke titel

Myth busters

Myth: It's fine to buy soft contact lenses on the Internet

Ophthalmologist Henny Beckers Photo: Joey Roberts Illustration: Simone Golob

“Inflammation may lead to hospitalisation, having to use antibiotic drops for months on end and sometimes even a corneal transplant”

“Special offer!” Or: “Guaranteed the lowest price, buy now and receive a gift.” Online contact lens shops like to advertise with special offer packs. Customers get a year’s supply of soft lenses for peanuts. “Don’t do it,” says Henny Beckers, ophthalmologist at MUMC+ and associate professor: “Eyes are vulnerable, look after them. You can’t have your eyes checked by an optometrist or optician [the former checks to see if the eyes are healthy, the latter measures the strength and focus] online or at the Hema or Kruidvat, where they sell soft contact lenses off the shelf. The fit is often not good, and if you turn out to be allergic to the cleaning liquid or you have a small wound in the cornea due to poor hygiene, this may lead to infection.”

She sees a rise in the number of complaints: “Where we used to see approximately a hundred cases of inflammation of the cornea a year ending up in hospital, those numbers have now doubled, mostly young people. It can lead to hospitalisation, having to use antibiotic drops for months, and sometimes even a corneal transplant.” Soft lenses are made from water-absorbent material (“think of it as a sponge”) and this makes them a great place for bacteria and other microorganisms. Such as “the acanthamoeba” that can be found in tap water. Daytime lenses are the best solution, the ophthalmologist reckons. “Those who nevertheless prefer to wear lenses for a month or a year, should try to prevent problems by cleaning them every day, along with the lens container. This applies to all lenses, whether you buy them

online or from an optician. Regular visits to the optician are not just advisable for people who wear lenses. “Certainly if you are over forty and if there are members of your family who suffer from glaucoma, it is good to have your eyes screened by an optometrist or ophthalmologist and to have the pressure measured regularly,” says glaucoma specialist Beckers. Glaucoma is an eye condition in which the eye nerve is damaged, often as a result of high intraocular pressure, and it is “one of the main causes of blindness. You don’t always notice it immediately; your sight slowly becomes blurred. The danger? The disorder is irreversible, it cannot be corrected. Approximately 160 thousand people in the Netherlands know that they have glaucoma, but we estimate that the same number is not aware that they have this

condition.” As we are speaking to an ophthalmologist: should we continue to eat carrots? “No, that is an old wives’ tale. I would rather recommend leafed vegetables, such as broccoli and spinach. These contain lutein, a substance that is said to protect the retina.” Spend less time reading or using the iPad? “Certainly in today’s society, where children not only read books but also spend a lot of time looking at screens and don’t spend enough time outdoors, chances of developing short-sightedness are greater.” How does that happen? The muscle around the lens, which enables the eye to focus on something nearby, cramps up, distorting the eyeball. Sight does remain focused for nearby objects but becomes blurry in the distance. Beckers quotes from specialist literature: “the impending wave of near-sightedness will become an enormous national health problem.” “In 2050, half of the world’s population will be near-sighted, five times as many as in 2000. In China, 96 per cent of all 19-year-old males already wear glasses or lenses. The pressure to study hard is enormous.” Last year, Chinese research showed that if children spend more time outdoors, their sight improves because of the combination of sunlight and activity, partly because they focus more often on distant objects. That is why we say: “Let your children spend at least three hours outside every day.”

Wendy Degens

Nederlandse versie op www.observantonline.nl**Prof. X and his colleague**

“Sorry, what’s your name again?”

“Saeed.”

“No, I know your first name, I just need your last name.”

While I was trying to gather my thoughts to figure out the importance of my last name, the professor managed to read it on my student card.

“Oh, I see, Dr Banaama. Is that how you pronounce it?”

I answered ‘yes’ promptly, although it was wrong.

Once the patient came in, the professor introduced me as his colleague who was there to observe. It sounded a bit odd to me, as I am in no way his colleague, and if so I still have a very long way to go. Yet, a cheeky smile crept across my face as I envisioned myself as a professor. I brushed off the thought and tried to focus on the case at hand.

After the consultation I wondered if this was a personal preference of the doctor; introducing his students as colleagues. Or maybe he did not really understand that I am still a student. Some confusion arose in the department of radiology in Leuven as to whether I was a medical student in my last year or a radiology resident visiting from Saudi Arabia. Neither was correct. What really attracted my attention was the willingness of some patients to see young doctors. All of the patients I encountered here in Leuven were more than happy to allow me to learn. I do not believe this is always the case back home in Saudi Arabia, especially with the younger generation. Which seems a bit strange to me, as they go to university hospitals and then complain that students are learning on them. Following different doctors, I came to learn that this professional introduction was not a personal preference. Most of the doctors I shadowed introduced me as their colleague. However, with time the sense of pride started to vanish and the sense of responsibility began to accumulate. The reality has hit me hard: I still have a lot to learn. I might not be their colleague right now, but at one point I will actually be one of them. The person in charge of the patient. The person who has to introduce his students to the patients. Suddenly, the burden of responsibility weighed on me and I wished I could go back to just being Saeed. The student who is merely following along because he is interested in medicine.

Saeed Banaama,
fourth-year medical student

B-Glocal: the new bachelor's in law

The law faculty has plans for a new, multidisciplinary bachelor's programme, Global Challenges and Law. With the approval of the Executive Board, the faculty is now conducting market research. The new programme is likely to run alongside the existing Dutch Law and European Law School (ELS) programmes as of September 2018. "It's clear that we have a strong European tradition in legal education and research," says dean Hildegard Schneider, "but we've decided we also want to pay more attention to globalisation and law." She sees it as a form of "spreading the risk. Brexit sparked doubts for me about the future of the European Union and the popular-

ity of European law. Hence the choice for a programme with a broader focus."

B-Glocal, the working name of the English-language programme, dovetails with the faculty's research strategy for the coming years, which emphasises topics such as global justice and globalising markets. The programme will focus on issues that play a role at both the global and local levels, such as the refugee crisis, migration, global health, climate change, sustainability, data protection and human rights violations. "These are themes that can also draw non-Europeans to Maastricht", Schneider says.

The staff workload and the shortage of class-

rooms, lecture halls and offices in the building at the Bouillonstraat has long been a point of attention for the Faculty Board. Can the faculty really cope with more students? "Not at present." Schneider gives no indication of the number of students expected to join B-Glocal. "But I expect that the current numbers, or slightly more, will be spread across the programmes."

The curriculum will probably draw on existing courses at the law faculty and elsewhere at Maastricht University, like the School of Business and Economics, University College, Health Medicine and Life Sciences and Arts and Social Sciences.

WD

Reducing dropouts

Adequate information beforehand and more supervision during the course. These are the measures that faculties plan to implement in order to reduce the number of first-year dropouts or keep dropout numbers low. At the request of the Executive Board, every faculty set up a first-year dropout action plan.

It was one of the performance agreements that Maastricht University made with the minister: no more than 15 per cent dropouts among first-year students. This was achieved across the university; a higher percentage in a broad programme such as Law (30 per cent) is then compensated by fewer dropouts at, for example, UCM (10 per cent) and Medicine (3 per cent).

A certain percentage of dropouts, however, is unavoidable. Health Sciences, Biomedical Sciences and European Public Health have to deal with students who have not been selected for Medicine. Fiscal Economics has the same problem; here International Business was the students' first choice.

The Faculty of Law sees that its first year has a selective function, because they don't make a selection at the start. Arts and Social Sciences notices during the exit interviews that dropouts discover what they really want to do because of the broad selection that the programme offers. At Psychology personal problems play a role, because some students choose this study due to their own experiences with mental health care.

Data Science and Knowledge Engineering states that 15 per cent is not attainable for science studies. This is often caused by technical or statistical stumbling blocks. The School of Business and Economics sees the same effect for Econometrics. Matching and the study choice check play an important role in the process of providing adequate information beforehand. It works: 85 per cent of the students who started at FHML say that this made them make a more conscious choice. DKE saw in the past year that of the ten students who had a small chance of passing, nine did indeed drop out.

Practically all study programmes have set up a mentor programme or are in the process of doing so. In addition, extra supervision is given where necessary. Students, who do not pass subjects, receive an invitation for a talk with the student adviser, and there is additional training for study skills available for everyone.

CF

Read the complete article on www.observantonline.nl

WD

A landing spot for students

The Eiffel building on the Boschstraat is undergoing a metamorphosis. A large section of the striking old factory buildings will be occupied as of September by The Student Hotel. During Tuesday's kick-off, it was described as a "landing spot" where students will be able to stay for up to

twelve months. The Student Hotel will rent out 378 rooms, of which no more than 98 on average can be rented to tourists as hotel rooms per year. The hotel will not only be open to students: "Everyone is welcome." A sky bar on the roof will provide a view of the inner city. The style

Artist impression: Braaksma en Roos will be "not perfectly finished", says architect Oliver Graeven, from the firm also responsible for the Westergasfabriek in Amsterdam; he plans to leave the monument "rough and rugged".

WD

No more '123456'

All your information made public, completely lost or held for ransom by cyber criminals. To prevent such doom scenarios, it would be a good idea to take a closer look at your digital behaviour on **Computer Security Day (30 November)**. "Think before you click on a link or open an e-mail. Also, are your virus scanner and operating system (Windows or iOS) up to date?," says **Bart van den Heuvel**, Corporate Information Security Officer at the UM. "Vulnerabilities are being discovered in those systems all the time. These are also being fixed all the time, but then you do need to install the latest updates." Another important thing is to make backups. This is very simple for UM employees. "Save all your information on the central I and J drives, which are automatically backed up." If you have become a victim of ransomware and all your information has been encrypted so that you no longer have access, unless you pay the cyber criminals for the key, the solution is simple. Your laptop is erased and the backup is used to reinstall everything. "That is what we do at the

Photo: archive Van den Heuvel

UM, we never pay. We have had thirty incidents this year already."

Van den Heuvel is mainly worried about tablets

and phones. "They are often not protected very well, while people use them to access their (sometimes confidential) e-mails. At least use a PIN code. Be careful with direct links to Dropbox or iCloud, as a result of which everything ends up in the cloud. Have children use their own accounts to play games (on potentially harmful websites, ed.)"

Finally: use strong passwords and change them at least once a year. "Ideally, you should have different passwords for all applications – this is easy with a simple algorithm – but do it at least for your bank affairs, Unimaas environment and other important sites."

ICTS and Marketing and Communications are about to join forces in an attempt to make students and employees more aware of their digital behaviour. "One of the things we will enforce is the use of strong passwords. These will also need to be changed regularly."

Cleo Freriks

Nederlandse versie op www.observantonline.nl

Rent a space

continued from page 1

sis on 'international'?" Scheduled events include the first hard-core party by the Love Foundation at this location: Lekker Lovin' 1. This will take place on Tuesday, 6 December. For the moment, Kaleido can 'rent' the space in the Muziekgieterij every Monday, Tuesday and Wednesday. When the pop podium moves to the other side of the building and expands at the corner of the Boschstraat, Kaleido will be opened. "Most likely by mid 2019," says Schäfer. "The renovation of the Muziekgieterij has suffered delays." After years of discussions about a 'meeting place for international students', an agreement was reached between Maastricht University and the city council in February 2015. The choice fell upon the Timmerfabriek in the Sphinxkwartier, 'a cultural hotspot' that includes the Muziekgieterij, Bureau Europa, Filmtheater Lumière, Pathé and, from next year, The Student Hotel.

Wendy Degens

Guess who's coming to dinner

"We don't go looking for trouble, trouble finds us"

Could the journalist use the loo before leaving? Of course, says a jovial Christiaan ten Broek, who first checks to see whether the toilet is safe and clean (he vacuumed the living room today, but didn't make it to the bathroom). It's clean enough, declares Professor Corine de Ruiter. As for safe – the walls are plastered with photos. Sniggering, the students from the Maastricht fraternity Nondejuke gesture at a snapshot above the cistern in which a pair of testicles are flopping out of someone's boxer shorts. But it was a different photo that caught the journalist's eye. "That action shot with the naked lady bent over and the naked student behind her – is it real? Is that ...?" Laughter. "My mum had the same question", says Robert Stassen. "No, it's fake; the woman is a stripper."

"May I take your coat?" asks Ten Broek when Corine de Ruiter arrives at six p.m., bearing a gift for the students. What a nice house, the professor says, and immediately requests a full tour of the Statensingel 192a. "Eighty square metres for two people", Stassen says proudly as leads his guest via the shower room ("this was originally our courtyard") to his bedroom, which clearly also missed out on the clean-up earlier. "Rich dad?" asks De Ruiter. "No, clever fraternity", Stassen replies. "They cut a good deal with the landlord twenty years ago. We fix things ourselves and do the occasional painting, and the rent has stayed at 300 euros per person for years."

The gift turns out to be a bottle of red wine. Thank you, the students repeat four or five times over the course of the evening. The bottle serves as an indirect answer to the question Stassen asked *Observant* weeks earlier: "Can we have a glass of wine, or is that not the idea?" "Which of you plays the piano?" De Ruiter asks as they enter the living room. "Chris and I, we're both in the Tragos band", Stassen replies. The piano used to belong to the café Ma van Sloun, where they both worked. The Tragos band covers numbers by singers such as Marco Borsato. De

Ruiter bursts out laughing. "Really?" The master of the cheesy Dutch ballad is clearly not to her taste. "What kind of music do you like?" asks Sietse Feddema.

Until recently he was the newbie of Nondejuke, which the students claim is the second oldest student association in Maastricht; this year there are six prospective members in the wings. "I'm into eighties and nineties stuff, Michael Jackson and things like that. But I also love classical music. Yesterday I went to the Dutch Harp Festival at the Tivoli Vredenburg."

Once the white wine and tapas are served, the questions fly over the table by the bay window. The professor wants to know everything about their studies, fraternity and student association; the students want to know all about her field of forensic psychology, her house and her son, who at the age of 22 is vice president of a chapter of a fraternity in San Diego, California (Feddema, full of admiration: "That's young!").

"So why does Maastricht have no *studentencorps*?" De Ruiter asks, referring to the notoriously snobbish student association in other Dutch cities. "Or is that you guys?" She has just finished telling the students about her days as a member of the Utrecht Women's Student Association (UVSV). She's hit on the million-dollar question. Stassen: "The story goes that when Maastricht student associations register with the *Algemene Senaten Vergadering* [the overarching committee of the nine recognised *studentencorps*]

*
Corine de Ruiter
56
professor of Forensic Psychology, one son (22), lives with her partner in Utrecht and Maastricht

*
Robert Stassen
23
fourth-year medical student and president of the Nondejuke fraternity within Tragos, a student association

*
Sietse Feddema
22
first-year student of European Law School and member of Nondejuke

*
Christiaan ten Broek
23
fourth-year student at the Hotel Management School and secretary of Nondejuke

pora, led by Minerva in Leiden –Ed.), they get sent a pack of nappies. Too young."

The table is now set, right down to the neat serviettes. As Ten Broek serves the plates with home-smoked (!) salmon in a white wine sauce, fennel and potatoes, the topic of Nondejuke's reputation is raised. They chuckle. It's true, the three agree with some pride, six years ago an evening of "scrapping" was not out of the ordinary. "Say a non-member entered the room where we were drinking in the Tragos building", Stassen explains. "We'd grab the firehose, strip the guy

and send him back out to the pub soaking wet and in his underpants. Now we just say 'Get outta here.'" Why the newfound civility? Ten Broek laughs: "The quality of the first-years has gone down. They don't make 'em like they used to." Stassen, with a wide grin: "We've become so obedient, wouldn't dare pluck the wings off a fly anymore." But make no mistake: "If one of us is being harassed, we've got his back." And: "We don't go looking for trouble, trouble finds us." "Are there people that you as a forensic psychologist don't want to have contact with, or things you don't want to do?" Feddema asks as dessert approaches. Good question, says De Ruiter. "Lots of things affect me, but I can take it. Though it was difficult when my son was six or seven and I was doing research on child abuse. I couldn't get through more than two files a day. You really have to talk about it with colleagues, otherwise you get in a panic about your own children. I'm

also in no hurry to go out on the street alone at three a.m. I've read too many statements by suspects. Some women unwittingly put themselves in a vulnerable position. For example, it's not smart to get so drunk that you make yourself an easy target. It's not that they're asking for it, absolutely not, but they do increase the risk. We need to make people more alert to that, I think." Limietje, Einzeljänkert and K'likkert. All Nondejuke men have a nickname, based on their behaviour during the introduction period. Ten Broek is called *Limietje* (Pansy) because he didn't dare square off against the super heavyweight kickboxer Badr Hari. Stassen was christened *K'likkert* (Squealing Suck-Up) because he didn't get along with two other prospective members and called them "a pair of morons" in front of the association board. "Arse-licking", say the older students. And then there's Feddema: as the only new member in 2015, he had to undergo the hazing all alone. The ensuing whinging earned him the name *Einzeljänkert* (Crybaby). "You bear the names with a mixture of shame and pride."

Riki Janssen

FOOD

★★★★★

"Three-course meal, very tasty"

HOSPITALITY

★★★★★

"Great ambiance with candles, music and beautiful bay window"

CLEANLINESS

★★★★☆

"I looked around a bit, it was pretty decent for a student house"

Scores (up to 5 stars) given by prof. De Ruiter

Nederlandse versie op www.observantonline.nl

Professor Corine de Ruiter shares a meal with the Nondejuke fraternity within Tragos, from left to right: Christiaan ten Broek, Robert Stassen, Corine de Ruiter, Sietse Feddema Photo: Joey Roberts

Lecture by Kenyan human rights defender Naythan

“Without truth, there is no justice”

Illustration: archive Studium Generale

Police brutality, gender violence and land grabbing are just some of the human rights violations that Kenyan activist Naythan photographs and documents on a daily basis in the Rift Valley area, the place he calls home. Two months ago he set foot in Europe for the very first time when he arrived in Maastricht, where he is being hosted by the University College as part of the Shelter City programme.

Over sixteen years ago Naythan's neighbour, the leader of a university student union, was assassinated by corrupt government forces. Naythan recalls his neighbour's fight for freedom of expression through his powerful writing and relentless activism, both of which would later inspire his own work. One of his sayings remains lodged in Naythan's memory: "When you kill one human rights defender, a thousand more are born." And so his journey began. Ever since, Naythan has mainly worked as the head of a community-based organisation called Kuresoi People's Watch, which focuses on indigenous and land rights of the Kuresoi community. He also independently documents and photographs a wider range of human rights abuses and violations that occur in and around his home. In addition, Naythan serves as a liaison between a variety of regional and national NGOs, governmental authorities and victims of violence. "People know me and like coming to me for help", he says. By documenting these problems, he aims to bring them to the attention of the authorities and to aid the victims in any way he can. Gender violence and police brutality are among the most common abuses, though there is growing concern about children's rights. "Because of poverty, wealthy people in Kenya are able to employ and exploit underage children" to meet the demand for cheap labour in the construction and housing sectors, Naythan explains.

Violence and abuse tend to be more common during pre- and post-election periods, Naythan says; often up to six months and even a year before and after elections. "Things normally go bad around elections because we have bad leadership. They do not respect the laws and because they have money, they can do anything they want." Ethnically charged hate speech became more prevalent in the run-up to the elections in late summer 2017. In 2007, ethnic tensions saw more than 1,000 people killed in the weeks surrounding the election period. It was these political tensions that first prompted Naythan to seek temporary asylum outside of Kenya. One night in early February, a group of thugs tried to burn his house down while he and his wife and children were sleeping. Around that time, Naythan had been documenting a series of land-grabbing cases where local politicians had taken advantage of land owned by Internally Displaced People – people who are forced to flee their homes but who remain within their country's borders. Following the attacks, government officials urged him to leave. His family remain in protection to this date. Later, some contacts from a Kenyan NGO informed him about the Shelter City programme in the Netherlands (see box). The prospect of coming to Europe seemed alien to him at first: "I didn't know if I was ready, but in the end it was the right decision." Since arriving in Maastricht Naythan has

travelled around Germany, Belgium and the Netherlands, participating in meetings, talks and presentations with international NGOs and local organisations. He describes his time in Europe thus far as productive and insightful. "People here respect human rights – that makes me happy", he smiles. "Everyone I met has been interested in me and has taken the time to listen to my stories." What strikes him as particularly positive and fascinating is the international atmosphere around him. "People from different places, with different ideas, come together and share – this gives me hope for a peaceful future." When he leaves Maastricht around mid-December, Naythan will go forth with fresh insights and a new set of valuable tools that will help him both professionally and personally. "I have learned so many things that will make my work more efficient and safe." In spite of any hardships he may face in the future, his motivation and willingness to make a difference persist. "Without truth, there is no justice", he says unequivocally. He sees his role as a human rights defender, and as a citizen, to correct injustices in order to create, together with his fellow Kenyans, a fair and peaceful society for all.

Sergio Calderón-Harker

Naythan's last name has been omitted for his safety.

The Shelter City programme

The Shelter City programme is a nationwide initiative organised by Justice and Peace Netherlands together with the Ministry of Foreign Affairs and various Dutch cities. Its purpose is to protect human rights defenders who seek temporary asylum, offering them a three-month stay in a partner city where they are able to rest and continue their work in a safe environment.

Interactive presentation

Studium Generale has organised an interactive presentation in which Naythan talks about his work and experiences. Time and place: Tongersestraat 53, at 16.00 on Thursday 24 November.

We hoeven niet boos te zijn over

*De timing kon haast niet beter: de wereld is nog niet gekomen van de verkiezingsoverwinning van Donald J. Trump - en het is de vraag of ze er ooit van zal bekomen -, terwijl op hetzelfde moment Nederland zich door nieuwsverslagen heen werkt over het Wildersproces, aangespannen vanwege het 'minder Marokkanen' incident. En precies dan komt het nieuwe boek van Sjaak Koenis uit, *De januskop van de democratie*, dat in belangrijke mate over de opkomst van het populisme gaat. Zie de ondertitel: *Over de bronnen van boosheid in de politiek.**

En wat wil je dan lezen als academisch gevormd en redelijk (ja toch?) denkend burger die wars is van datzelfde populisme? Als het even kan graag een ander geluid vanuit de universitaire wereld dan dat van de rechtse Leidse klik waar Paul Cliteur de leidsman van is, dezelfde die tijdens het jongste Wildersproces met droge ogen verklaarde dat het 'Minder! Minder! Minder Marokkanen!' - gescandeer niets anders was dan een "voorstel tot immigratiebeperking".

Dan wil je een heldere analyse zien van het verschijnsel, en liefst ook iets geruststellends horen. Zodat we ons minder zorgen hoeven te maken over al die schreeuwers die hun wil aan de rest willen opleggen, over die plukjes 'boze witte mensen' - de term is al een cliché geworden - die de komst van asielzoekers in hun provincie-stadje met hand en tand trachten te verhinderen, en zeker ook over de Trumps en Wilders die gedijen op de humus van het *gesundes Volksempfinden*. Want ja, zeg populisme en "veel mensen zien de bruin- en zwarthemden al marcheren", zei historicus Jos Perry niet voor niets in zijn

inleiding tijdens de presentatie vorige week van Koenis' boek in de Maastrichtse boekhandel De Tribune.

Levert Sjaak Koenis, bijzonder hoogleraar sociale filosofie bij de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen (Fasos), keurig het bestelde bij de voordeur af? Dat doet hij, min of meer. De analyse krijgen we, de geruststelling... ja, tot op zekere hoogte die ook wel.

Om te beginnen: de vergelijking met de jaren dertig van de vorige eeuw moesten we maar niet meer maken, schrijft hij, want die leidt tot niets. Populisten van het moderne genre zijn geen fascisten of nationaalsocialisten. Ze bewegen zich altijd nog binnen de grenzen van het parlementaire stelsel, met hoeveel minachting (het "nepparlement" van Wilders) ze daar ook over spreken. Belangrijker is de vraag of populisme uiteindelijk de bijl aan de wortel van de democratie legt. Dat namelijk is het centrale thema bij Koenis. Of nee, hij stelt de vraag breder: is boosheid, woede, onbehagen, afgunst - of welke termen de lading ook maar dekken - die zich uit

in politieke bewegingen van onder meer populistische snit, wezensvreemd aan de democratie? Want tja, waar democratie staat voor redelijk overleg, voor bereidheid tot compromis, voor respect voor minderheden, zijn door boosheid gevoede (radicale) stromingen juist de ontkenning van dat alles.

Gelijkheid

Koenis fileert in zijn boek al die begrippen: wat bedoelen we met boosheid, is dat rancune of ressentiment en wat betekent dat dan weer, vertaald in politieke termen? En ook: wat betekent democratie eigenlijk, gezien in het licht van afgunstige burgers? Dat dat geen nieuw thema is bewijst een beroemd citaat van de even beroemde negentiende-eeuwse Franse politiek filosoof Alexis de Tocqueville, met instemming door Koenis aangehaald: "*Men moet beseffen dat democratische instellingen het gevoel van afgunst in het menselijk hart tot zeer grote ontwikkeling brengen. Dat is niet zo omdat zij aan eenieder de middelen bieden om anderen te evenaren, maar*

omdat deze middelen voortdurend tekortschieten. Democratische instellingen wekken de hartstocht voor gelijkheid op en wakkeren die aan, zonder hem ooit volledig te kunnen bevredigen."

De Tocqueville schreef dit in 1835-'40, en Koenis maakt er een kleine tweehonderd jaar later dankbaar gebruik van. Want ja, democratie is niet alleen maar de uitdrukking van de volkswil, niet alleen maar het voertuig van belangrijke waarden, van vrijheid, gelijkheid, broederschap en emancipatie, nee, het is ook het omgekeerde: een systeem waarin gelijkheid wordt nagestreefd, die vervolgens deels wordt gerealiseerd maar dan altijd weer nieuwe ongelijkheid creëert, nieuwe achtergestelden, zodat op haar beurt weer nieuwe afgunst ontstaat. Die hoeft zich niet per se te manifesteren in de grimmige wrok van de boze burger, de 'rancunemens'. Afgunst, Koenis hamert het erin, kan zich negatief uiten maar heeft ook een andere kant. Dan is niet de rancunemens aan het woord, maar de rebel, en dat begrip heeft een heel wat gunstigere klank. De strijd om emancipatie van arbeiders, 'kleine

r de boosheid in de politiek

Geert Wilders Foto: Metropollco.org

Marine le Pen Foto: European Parliament

Donald Trump Foto: Matt Johnson

luyden', vrouwen, homo's is niet denkbaar zonder de op zijn minst begrijpelijke, zo niet terechte afgunst jegens lieden die het beter hebben getroffen.

Dezelfde wedstrijd

Zo is in de loop van de afgelopen twee eeuwen de maatschappij 'gelijker' geworden, minder hiërarchisch, tot we nu op het punt zijn beland dat het lot van mensen niet meer door hun afkomst maar door hun talent en verdienste wordt bepaald. De meritocratie. Iedereen tevreden? Natuurlijk niet. Want wat als je nu eenmaal minder begiftigd bent met talenten? En je wel de rechtvaardigheid ziet van het meritocratische uitgangspunt als zodanig? Die conditie, zegt Koenis, is wel de pijnlijkste. Wanneer die tot afgunst leidt, vindt die immers geen uitweg: waar zou je tegen moeten revolteren? Zoekt die afgunst toch een uitlaat, dan vaak in de rancuneuze variant die "de ziel vergiftigt" (de Duitse filosoof Max Scheler in 1912) en die een vruchtbare voedingsbodem voor populisme kan zijn.

Daar komt nog iets bij. Waar vroeger de afstand tussen de maatschappelijke standen zo groot was dat men min of meer in verschillende werelden leefde, een afstand die lange tijd geaccepteerd werd ook door de onderliggende klasse (een 'Jan met de pet' zou nu eenmaal nooit dokter of advocaat worden), is tegenwoordig het democratische gelijkheidsideaal zo allesdoordringend geworden dat iedereen vindt dat hij 'in dezelfde wedstrijd' speelt, schrijft Koenis. En wie dat vindt, is per

definitie niet geneigd onderlinge (inkomens-) verschillen voetstoots te accepteren. Is er dan een kloof tussen hoger- en lager opgeleiden, zoals vaak wordt beweerd? Misschien, vindt Koenis, maar dat is het punt niet. Er is zonder twijfel reële maatschappelijke ongelijkheid, maar de spanning ontstaat pas als mensen niet meer zo onder de indruk zijn van de status van de hoger geplaatsten, als men dus iedereen als gelijke beschouwt. Het gaat om die perceptie; die kan tot frustratie leiden. In de metafoor van Koenis: "Ze denken dat ze in dezelfde wedstrijd spelen, maar hebben er tegelijkertijd de pest in dat ze de bal nauwelijks krijgen toegespeeld."

Verkruiemeld

Plaats dit verschijnsel in de ontwikkeling van de West-Europese democratie in de vorige eeuw, en het beeld wordt duidelijker. Koenis onderscheidt drie stadia. De jaren dertig vormden het tijdperk van de bedreigde democratie; dictatoriale stelsels (fascisme, communisme) en hun aanhangers zaagden aan de poten en een weinig democratisch geïnspireerde bestuurlijke elite in Nederland toonde zich nauwelijks weerbaar. Dan komt de oorlog en herleeft de verzuilde partijdemocratie, maar de krachten nemen af als langzamerhand de zuilen - de algemene, de katholieke, de protestantse, de socialistische - aan bindend vermogen verliezen. In de jaren zestig worden de oude partijelites uitgedaagd, in de decennia daarna verkruiemt hun aanhang steeds meer zodat we nu in de nadagen van de partijende-

mocratie leven, zegt Koenis. Sinds de eeuwwisseling is een ander fenomeen in opkomst, de 'publieksdemocratie' met veel lossere relaties tussen kiezers en partijen, een grote rol voor de media en de persoonlijkheid van de politicus. De traditionele maatschappelijke verbanden zijn alleen maar zwakker geworden, en dat betekent dan ook dat hun bemiddelende en kanaliserende rol wanneer er ongenoegen leeft in de achterban, is uitgespeeld. De boze burger is een boos individu geworden. In dit stramien komen mensen als Pim Fortuyn en Wilders bovendien. Betekent dat alles het falen van de democratie? Nee, het is het omgekeerde, betoogt Koenis. Democratie en de daaraan inherente beweging naar emancipatie en gelijkheid roept per definitie ressentiment en boosheid op. Dat hoort er nu eenmaal bij, dat is juist een teken van vitaliteit. Vandaar het beeld van de januskop, het hoofd met twee gezichten. We moeten democratie ook niet als iets heiligs zien, iets dat bezoedeld en bedreigd wordt door boze burgers, door populistten. Daar, en niet alleen daar, verwijst Koenis met veel sympathie naar Menno ter Braak, de schrijver die zich in de jaren dertig tweemaal stelde tegen zowel de totalitaire bedreigers van de democratie als tegen haar adepten die er ten onrechte een morele verhevenheid aan toekenden.

Schipperen

Wat moet er dan gebeuren? Koenis wijdt daar in zijn slotbeschouwing enkele gedachten aan.

Laten we op zijn minst de boosheid van burgers aan een serieuze analyse onderwerpen, vindt hij: in hoeverre is die rebels, in hoeverre rancuneus? De huidige rechtse populistten zijn niet per se het een of het ander. Wat het populisme voorlopig wél doet is deels de rol overnemen van de oude maatschappelijke zuilen: die van bliksemafleider, van 'ontladringsmechanisme'. Dat is de positieve kant van de medaille. Of ze met houdbare oplossingen komen is vers twee; zolang ze niet de draai van protest naar 'meedoen' kunnen maken is er weinig van ze te verwachten. En als ze in staat zijn om straks het land te mobiliseren tegen 'Europa', als een 'Nexit' dreigt, is "de schade niet te overzien", schrijft hij.

Er ligt dus een rol voor onze politici. Daar moeten geen wonderen van worden verwacht, integendeel. Laat ze schipperen, vindt Koenis, met Ter Braak, en hij bedoelt dat uitdrukkelijk positief. Ter Braak schreef bijna honderd jaar geleden: "Ontdek het gezicht der schipperaars in plaats van naar het herstel van oude leuzen te zoeken of romantische dwaasheden als geestelijke herbewapening te cultiveren: dat is het eerste gebod. (...) Het schipperen tussen de leuzen van de bruut en de schoolmeester is een taak, die ik bijna verheven zou willen noemen (...)"

Wammes Bos

Sjaak Koenis, *De januskop van de democratie; over de bronnen van boosheid in de politiek*. Uitgeverij Van Gennep, ISBN 9789461644411 / NUR 740

VENDUEHUIS DICKHAUT & BÄRWALDT GALERIE

KUNST VEILING
26-28 NOVEMBER 11-17u
BREDESTRAAT 23A
WWW.VEILINGMAASTRICHT.NL

**VENDUEHUIS DICKHAUT MAASTRICHT VEILT UITZONDERLIJK
GROTE COLLECTIE COBRA KUNST UIT DE COLLECTIE VAN DE
OVERLEDEN GALERIEHOUDER KARL HEINZ BÄRWALDT**
o.a. Corneille, Karel Appel, Theo Wolvecamp en vele anderen!

DickHaut®
V E N D U E   H U I S   M A A S T R I C H T
SEDERT 1930

Enthousiasme over UM-MOOC; en toch stoppen we ermee

Het college van bestuur was enthousiast, afgelopen mei, over de resultaten die met de eerste MOOC van de UM zijn behaald. Maar een vervolg op dit succes komt er niet: het licht ging op rood.

Voor MOOCs, de *Massive Open Online Courses* die aanvankelijk vooral door Amerikaanse universiteiten werden aangeboden en in een jaar of vijf wereldwijd bijna tot een rage werden, gingen in Maastricht niet meteen de handen op elkaar. Via het internet hoorcolleges volgen; dat past niet in het hier gepraktiseerde probleemgestuurde onderwijs (pgo), was de gedachte. Want dat is niet massaal maar juist kleinschalig, en contact tussen de studenten onderling en met de tutor is essentieel. Maar ja, als de onderwijskundige literatuur aankondigt dat MOOCs wel eens de toekomst van het hoger onderwijs kunnen zijn, als ook de minister van Onderwijs het belang ervan benadrukt en er even later zelfs geld voor vrijmaakt, dan moet je er als UM op zijn minst serieus naar kijken. En dus gingen in 2013/14 een projectgroep van onderwijskundigen en een uitgebreid projectteam met mensen uit alle hoeken van de UM, aan de slag. Het resultaat was een MOOC die afweek van het gebruikelijke concept, een die namelijk recht deed aan het handelsmerk van de UM, het pgo. Want pgo was niet alleen het onderwerp van de online cursus, het leverde tevens het didactische model waarlangs het onderwijs verliep. Er zouden zich online groepen vormen die aan het werk moesten met pgo-methodiek zoals de zevensprong. Niet alles was recht in de leer: het leveren van tutores voor al die groepen was een brug te ver. De cursus ging in het najaar van 2015 in de lucht en was volgens de betrokkenen een groot succes. Zo'n drieduizend mensen van overal ter wereld meldden zich aan, ruim 9 procent maakte hem af, een normaal percentage bij MOOCs waar gemiddeld tussen de 85 en 95 procent tussentijds afhaakt. Bovendien bleek dat de groepsaankpak werkte: 49 van de 109 groepen bleven aan de gang. De reacties van cursisten waren positief, "en", zegt projectleider Daniëlle Versteegen, "op

Illustratie: ThinkStock

onderwijskundige congressen werden we geprezen vanwege het vernieuwende karakter van onze MOOC".

Dat laatste heeft ook binnen de UM gunstige gevolgen, zo valt te lezen in de evaluatie die in mei aan het college van bestuur is voorgelegd en deze maand bij de universiteitsraad ligt. Juist de nadruk op pgo heeft nieuwe inzichten opgeleverd over de vernieuwing daarvan met behulp van digitale technieken. Ook online training van het docentencorps in het kader van de vereiste onderwijskwalificaties (BKO en SKO) valt op deze manier te organiseren. Bovendien is de UM-breed samengestelde MOOC-projectgroep van ruim 30 deelnemers een prima netwerk gebleken om verder te denken over nieuwe vormen van pgo. Het college van bestuur erkent dit en wil het netwerk om die reden intact houden, in samenwerking met Edlab, de instantie die aan de UM onderwijsvernieuwing moet stimuleren. Daar wordt tienduizend euro voor uitgetrokken.

Te duur

Maar dat is dan ook alles wat het college wil. Het voorstel van de organisatoren om de MOOC in verbeterde versie opnieuw aan te bieden werd afgewezen. Hun pleidooi dat deze online cursus een uitgelezen middel is om de UM in de wereld

te promoten als pgo-expertisecentrum en in het kielzog daarvan studenten en onderzoekers hier naartoe te lokken, bleek niet overtuigend genoeg. Waarom? Het college geeft twee redenen. De ene is: het is te duur. Rector Rianne Letschert legde het vorige week woensdag uit aan de U-raadscommissie onderzoek en onderwijs. "Men vroeg een ton, en nog eens vijftigduizend jaarlijks voor de continuering in de daarop volgende jaren. Dat vinden we te veel."

De andere (en door het college als eerste genoemde) reden: de MOOC past niet in de ambities van het Strategisch Programma. Hoezo niet? Zowel projectmanager Daniëlle Versteegen als projectvoorzitter Jeroen van Merriënboer, beiden onderwijskundigen, is nooit duidelijk geworden wat het college daar precies mee bedoelde. Van Merriënboer: "In het Strategisch Programma staat weinig tot niets over het gebruik van technologie in het onderwijs, dat is het enige wat ik kan verzinnen."

In de U-raadscommissie gaf Letschert wel enige uitleg. Daar zei ze dat MOOCs vanwege het massale karakter sowieso niet in het pgo-profiel van deze instelling passen. Verder wees ze op het 'Core'-concept uit de nieuwe strategie, dat zich onder meer richt op het samengaan van onderzoek en onderwijs. Letschert: "Dat kost óók geld,

en het past beter bij pgo."

En er is nog iets dat de mogelijke geestdrift doet bekoelen. Letschert merkt bij haar nationale contacten, in de VSNU en het landelijke rectorencollege, dat "de hype rond MOOCs een beetje aan het wegebben is. Voor afstandsonderwijs werkt het, maar face-to-face onderwijs is beter."

De projectleiders zelf zijn er evenmin voorstander van om bij de UM op grote schaal MOOCs te organiseren, zeggen Versteegen en Van Merriënboer. Maar het gaat ze om iets anders. Versteegen: "Deze MOOC over pgo was juist bijzonder omdat daarin volgens pgo-principes werd gewerkt, dus in kleine groepen aan 'problemen', maar dan toevallig met veel groepen tegelijk. Dat 'massale karakter' waar de rector over spreekt, vind ik daarom niet zo van toepassing." Ze vervolgt: "Het college van bestuur lijkt helemaal voorbij te gaan aan de mogelijkheden van *online learning*; open en gesloten en mengvormen daarvan. Dat vind ik wel een gemiste kans."

Bussemaker

En het financiële aspect? Daar zijn ook nog wel vragen over te stellen. Minister Bussemaker van Onderwijs heeft begin 2014 een lange brief naar de Tweede Kamer gestuurd over 'open en online onderwijs', met de boodschap dat hier een belangrijke vernieuwing van het hoger onderwijs plaatsvindt waarbij Nederland de boot vooral niet mag missen. Om die reden stelde ze een miljoen euro per jaar ter beschikking, mede voor de ontwikkeling van MOOCs. Zou daar het Maastrichtse initiatief niet mee geholpen zijn? Letschert heeft "geen idee of we daar als UM aanspraak op kunnen maken". Erg relevant vindt ze het ook niet, want "de onderhoudskosten, vijftigduizend euro, komen jaarlijks terug". Maar het financiële argument valt ook van een andere kant te benaderen, zoals student-U-raadslid Chris Sauer vorige week woensdag deed: "Als je door die MOOC een paar Amerikaanse studenten naar Maastricht kunt halen heb je die vijftigduizend er zo uit." Letschert erkende dat, "maar", zei ze, "er is nu eenmaal anders besloten". Hoe gaat het nu verder? Collegevoorzitter Martin Paul, die voorzitter is van de stuurgroep onderwijs van de VSNU, laat weten dat de UM "de landelijke ontwikkelingen afwacht. De VSNU wil rond MOOCs gezamenlijk optreden."

Wammes Bos

In Memoriam Lucien Anteunis

Op 16 november overleed, veel te vroeg op 58-jarige leeftijd, onze lieve collega dr. Lucien Anteunis.

Lucien was de oprichter van het academisch Audiologisch Centrum en sindsdien hoofd daarvan. Hij was een bevlogen audioloog en mentor met een groot hart voor zijn patiënten en zijn medewerkers. Hij heeft het Audiologisch Centrum zo ingericht dat optimale zorg werd gekoppeld aan een optimaal klimaat. Hiervan profiteerden patiënten en medewerkers.

Lucien was een teamplayer en netwerker die ervoor heeft gezorgd dat onze audiologische zorg ingebed is in de regio en geleverd wordt samen met onze partners, alles in het belang van onze patiënten. Zijn wetenschappelijke interesse ging uit naar doelmatigheid van zorg. Na zijn eigen promotie heeft hij een zeer succesvolle onderzoekslijn opgericht, die

geleid heeft tot diverse promoties onder zijn leiding en die gefinancierd konden worden vanuit competitief verworven overheidssubsidies. Ook op het gebied van onderzoek heeft hij, door zijn verbindende persoonlijkheid, een netwerk weten te bouwen dat de basis was voor ons steeds

toenemend succes.

Lucien was bovenal een integere, warme, mensgerichte collega en vriend. Voor zijn collega stafleden was hij een steun en toeverlaat en voor zijn medewerkers een echte vaderfiguur, een begaafd luisteraar en scherpzinnige stille kracht. Er is een gat gevallen in ons team dat wij niet kunnen vullen. Niettemin zijn wij intus dankbaar dat Lucien ons zoveel heeft gegeven. Wij zullen hem nooit vergeten en zijn werk voortzetten.

Ons medeleven gaat uit naar zijn echtgenote Anita, zijn dochter Anne-Lise en alle andere familieleden. Wij wensen hen veel sterkte met dit onvoorstelbaar grote verlies.

Om af te sluiten met de woorden van Lucien: "Carpe Diem".

De collega's van het Audiologisch Centrum en de afdeling KNO

Sartonmedaille

Louis Berkvens, bijzonder hoogleraar rechts-geschiedenis van de Limburgse territoria, heeft de Sartonmedaille van de Universiteit Gent ontvangen. Elk jaar selecteert het Sartoncomité, waarin alle Gentse faculteiten zijn vertegenwoordigd, verschillende medaillisten. Allen hebben zich op hun vakgebied verdienstelijk gemaakt op het vlak van filosofie of geschiedenis. Tijdens de uitreiking op 10 november heeft Berkvens een lezing gehouden over de vergelijkende rechts-geschiedenis van de Euregio. Chemicus George Sarton (1884-1956), alumnus van de UGent, legde mede de basis voor de wetenschapsgeschiedenis als academische discipline. Tevens geldt hij als de uitvinder van de kunststof bakeliet, een vondst waarmee hij rijk is geworden.

40 jaar in 2016

Net zo oud als de universiteit

Dit academisch jaar wordt de Universiteit Maastricht veertig. In deze serie vertellen oud-studenten – die net als de universiteit het levenslicht zagen in 1976 – hoe ze in Maastricht terecht kwamen en welke herinneringen ze hebben aan docenten, de faculteit en hun studentenleven. Vandaag: Reinout Rietveld.

Studie: Waarom ik bedrijfskunde in Maastricht heb gekozen? Omdat ik in het ootje ben genomen door de decaan van mijn middelbare school, het Stedelijk Gymnasium in Amersfoort. Volgens hem was Maastricht geschikt voor bedrijfskundestudenten die moeite hadden met wiskunde. Nou, ik kan je zeggen, ik kreeg het warm in mijn nek van al die integraalberekeningen. Ik heb uiteindelijk geen enkel wiskundevak gehaald in Maastricht. Toen werd mij vriendelijk geadviseerd om verder te kijken en heb ik me bij rechten ingeschreven. Leek me altijd al een goede keus. We moesten wel eindeloos veel lezen en daar was ik niet erg bedreven in. De eerste twee jaar had ik daar last van, in de latere jaren lukte dat beter.

Docent: Gerard Mols. Die kregen we in het allereerste blok. Ik weet nog dat een student in de eerste onderwijsgroep een vraag stelde over privaatrecht. Mols zei toen nogal ongeïnteresseerd: "Daar heb ik geen verstand van, ga dat zelf maar opzoeken." Ik had geen idee wie hij was en dacht: wat is dat voor een rare man. Later hoorde ik dat hij een bekend strafpleiter was. Ik kon gaandeweg zeer met hem lachen, ook vanwege zijn ironische toon. Je moet hem niet altijd serieus nemen.

Anekdote: Ik heb vijf jaar in de schoenwinkel Shoes and Shirts gewerkt, dichtbij Hotel Derlon. Een sjieke winkel met dure schoenen en excentrieke klanten, met wie je makkelijk twee uur bezig was. Op een dag liep een bekende Nederlandse strafadvocaat binnen. Nee, hij heette niet Bram. De man begeleidde zijn oude moeder die krakemikkig liep en niet veel meer hoorde en zag. Hij zette haar in een stoel, wees naar een paar schoenen en vroeg van welk leer ze gemaakt waren. Ik zei: "Paardenleer." Hij liet ze aan zijn moeder zien en zei dat ze van paardenleer waren. De oude vrouw verstond hem niet en na een paar vergeefse pogingen schreeuwde hij: "ZE ZIJN VAN PAARDENLULLENLEER, MOEDER." Keihard door de zaak. Iedereen in de winkel schrok zich wild. Moeder niet. Die starde onbewogen voor zich uit.

"Hele dagen hingen we rond op het Cörversplein, met de voeten in een kinderbadje"

Plaats: Cörversplein. Zo heet het stuk straat waaraan ook café Servaas ligt, langs de Maas in Wijck. Daar zaten we in de zomer vaak op de stoep. Ik woonde daar toen om de hoek, in een dispuutshuis van Tragos. Hele avonden hingen we er rond, dronken we biertjes, soms met de voeten in een kinderbadje als het warm was.

Maurice Timmermans

Reinout Rietveld, geboren op 26 september 1976 in Amstelveen, studeerde één jaar internationale bedrijfskunde en daarna rechten van 1995 tot 2002. Nu werkt hij als freelance jurist en compliance officer. Rietveld is getrouwd, heeft twee kinderen en woont in Voorburg.

film: *I, Daniel Blake*

Voortgestuwd door onverhulde boosheid

Still uit *I, Daniel Blake*

De Gouden Palm winnaar van Cannes laat zien hoe Daniel Blake (Dave Johns), een eenvoudige bouwvakker, na een hartinfarct aangewezen wordt op een uitkering, en verdwaald raakt in een bureaucratisch doolhof. Intussen leert hij Katie (Hayley Squires) kennen, een alleenstaande moeder van twee kinderen die zich in een soortgelijke positie bevindt. Beiden trachten het hoofd boven water te houden maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Als een idealistische vakbondsleider op de barricades, omdat:

Regisseur Ken Loach, de meester van het Britse sociaal realisme, niets van zijn heilige vuur

is kwijtgeraakt. Zijn betrokkenheid met de arbeidersklasse en iedereen die zich onderaan de maatschappelijke ladder bevindt, is overduidelijk.

I, Daniel Blake wordt voortgestuwd door onverhulde boosheid. Loach laat zien dat gemeentelijke instellingen in Groot-Brittannië er niet zijn om mensen te steunen maar dat ze eerder stigmatiseren en mensen van de regen in de drup helpen.

Als zo vaak in Ken Loach-films wordt er geweldig geacteerd. Voor Dave Johns, van oorsprong een stand-up comedian, is dit na wat tv-werk zijn debuut in een speelfilm. Johns' vertolking is formidabel en volstrekt geloofwaardig. En

Hayley Squires doet als Katie in niets voor hem onder. De scène waarin ze tijdens een bezoek aan de voedselbank haar honger niet meer kan bedwingen, is zowel schrijnend als gênant, maar tegelijk onvergetelijk.

De belangrijke pijlers in een Loach-film zijn humor en solidariteit. Het zijn de strohalmen waaraan de personages zich vastgrijpen. Maar dit keer blijkt het systeem zo oppermachtig en onderdrukkend, dat zelfs de humor en de solidariteit het onderspit delven.

Als de verveelde gemeenteambtenaar, omdat:

De film een zekere mate van pamflettisme niet ontzegd kan worden.

De verhoudingen - de goedgehartige arbeiders versus de onwelwillende en bekrompen ambtenaren - zijn erg zwart-wit.

Slotoordeel:

Normaliter gruw ik van pamflettistische boodschappen maar niet bij *I, Daniel Blake*. Het voelt hier zo terecht en op zijn plaats. Ook ik was kwaad en verontwaardigd en vooral, toen de tranen langs mijn gezicht liepen, diep, diep ontroerd. De oude meester heeft het weer geflikt.

Jan Salden

Docent filmtheorie aan de Maastricht Academia of Media, Design & Technology

zoals ik al zei

Afscheid van de stille generatie

Ik ben van 1935 en behoor tot de stille generatie. Daartoe wordt iedereen gerekend die in de jaren dertig van de vorige eeuw is geboren. Ons bindt de blootstelling in de kinderjaren aan rampspoed. Persoonlijk of om ons heen. Crisis, werkloosheid en armoede om te beginnen. Politieke onrust uitlopend in een wereldoorlog waarin onze naasten zomaar konden verdwijnen. Na ons komen de *babyboomers* die bevrijd in hun kinderjaren, later kans zagen voor zichzelf een nieuwe maatschappelijke orde te scheppen. Geen enkel leven is gelijk aan een ander. Binnen generaties is er echter voldoende overlap om tendensen te kunnen waarnemen. Stil zijn wij omdat wij veel voor ons hebben moeten houden. De basishouding was overleven. Zorgen dat je in het leven na 1945 zekerheid kon verwerven. En of dat goed ging maakten we zelf wel uit. Als het goed ging hoefde dat niet in de krant.

Wij zijn nu zeventig tot zeventig jaar oud. We leven gemiddeld langer dan we konden weten. Toch overlijden sommigen. We waren al stil, nu wordt het nog stiller. Daarom zal ik zo nu en dan melding maken van onze verliezen. Deze keer aandacht voor twee vrouwen die in de

Janet Reno

laatste maand zijn overleden. In 1993 vroeg de net verkozen Bill Clinton Janet Reno om zijn minister van Justitie te worden. Reno had gewerkt in het

Helga Ruebsamen

Openbaar Ministerie. Een Democraat, bang voor niemand. Zij bevestigde haar naam al snel door een gevaarlijk sekte in Waco, Texas, uiteindelijk

zonder pardon te laten bestormen. Later zorgde zij ervoor dat haar baas gewoon als ieder ander voor de Lewinski-affaire volgens het recht vervolgd werd.

In Nederland overleed Helga Ruebsamen. Schrijver van een klein oeuvre. Een aantal verhalenbundels en één roman. De eerste vijf jaren woonde ze in Nederlands-Indië en de jaren daarop tot de bevrijding ondergedoken in Den Haag. Het gezin, vooral haar vader, kende veel problemen. Ruebsamen heeft een woelig leven geleid. "Ze was niet geschikt voor andermans verwachtingen." Succes kwam in 1997 met de autobiografische roman *Het lied en de waarheid*. Het kind tussen 1934 en 1945. In haar laatste interview in de *NRC* sprak ze als een waardig vertegenwoordiger van de stille generatie. "Publiceren heb ik nooit veel gedaan." Ik vind publiceren gewoon niet zoveel aan." Ik wou dat ik ook zo'n boek over ons gedeeltelijk in Den Haag overlappend bestaan had kunnen schrijven.

Necrologieën: *NRC* 9 en 11 november

Hans Philipsen

Hans Philipsen is oud-rector van de UM

colofon

Redactieadres

St. Servaasklooster 32

Postbus 616

6200 MD Maastricht

(volg routebordjes)

T 043 - 38 85 390

E observant@maastrichtuniversity.nl

W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Arie Nieuwenhuijzen Kruseman (vz),

Sandra Daas, Catharien Kerkman, Stephanie

Meeuwissen, Christoph Rausch

Redactieraad

Harald Merckelbach (vz), Piet Eichholtz, Birsen

Erdogan, Silvia Evers, Ralph Stassar, Loes Visser,

George Vogelaar

Redactie

Riki Janssen

(hoofdredacteur) 043 - 38 85 384

Wammes Bos 043 - 38 85 383

Wendy Degens 043 - 38 85 382

Cleo Freriks 043 - 38 85 386

Maurice Timmermans 043 - 38 85 381

Sjoerd Willen 043 - 38 85 385

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Saeed Banaama, Albert Bergbroeder, Cato

Boeschoten, Ype Driessen, Frans Leeuw, Hans

Philipsen, Jan Salden

Fotografie

Lorraine Bodewes, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie

www.observantonline.nl/Mededelingen

of www.observantonline.nl/English/Announcements

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders:

Marion Janssens, 043 - 38 85 390,

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,

m.dewit@bureauvanvliet.com

Internet: www.bureauvanvliet.com

(Voor Paarltsjes zie info bij Paarltsjes)

Abonnementen

Observant wordt gratis verspreid op de

universiteit en op diverse locaties in Maastricht.

Belangstellenden kunnen Observant

thuisgestuurd krijgen voor € 37,00 per

academisch jaar.

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande

schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur

geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Voor hetzelfde geld staan de
paarltsjes iedere week
ook op internet:

www.observantonline.nl

paarltsjes

UW EERSTE KUNST AANKOOP?

ECHT GOEDE PRIJZEN VOOR

STUDENTEN UNI MAASTRICHT! ZIE

VEILING COLLECTIE BARWALDT

GALERIE (DOOR †)

WWW.VEILINGMAASTRICHT.NL

Te huur geheel gerenov. halfvrijst. woonhuis

in Belfort. huurprijs €975 minimaal 1 jaar

Geen studenten Tel. 0647208617

MODEL GEZOCHT VR. VOOR ZWART-

WITFOTOGRAFIE. ERVARING NIET

VERPLICHT. VERDIENSTEN: €30 PER

UUR Sobrietas12@gmail.com

UW EERSTE KUNST AANKOOP?

ECHT GOEDE PRIJZEN VOOR

STUDENTEN UNI MAASTRICHT! ZIE

VEILING COLLECTIE BARWALDT

GALERIE (DOOR †)

WWW.VEILINGMAASTRICHT.NL

OFFER: babysitter 5x a week including

ironing gardenhelp etc. English girl 17 High

school 0638906447

Xmas FAIR @ Museum Ursulinenconvent

10-11dec. 11-17 uur EIJSDEN vrij entree

UW EERSTE KUNST AANKOOP?

ECHT GOEDE PRIJZEN VOOR

STUDENTEN UNI MAASTRICHT! ZIE

VEILING COLLECTIE BARWALDT

GALERIE (DOOR †)

WWW.VEILINGMAASTRICHT.NL

OFFER: babysitter 5x a week including

ironing gardenhelp etc. English girl 17 High

school 0638906447

Xmas FAIR @ Museum Ursulinenconvent

10-11dec. 11-17 uur EIJSDEN vrij entree

Te huur geheel gerenov. halfvrijst. woonhuis

in Belfort. huurprijs €975 minimaal 1 jaar

Geen studenten Tel. 0647208617

Kun jij reanimeren?

Red levens in jouw buurt.
Meld je aan op hartstichting.nl/reanimatie

Paarltsjes

Per letter, leesteken of spatie een apart hokje gebruiken. Regels volschrijven tot het einde.

Voor langere teksten geldt het advertentietarief. Inleveren bij de redactie kan maandag

tot en met donderdag van 09.00 tot 17.00 uur / contant betalen. Bezoekadres: loop

de Minderbroedersberg omhoog, vóór de ingang van nummer 4 rechts af en loop het

appartementencomplex (rode baksteen) binnen. Volg de bordjes naar de 2e verdieping.

Digitaal inleveren kan ook, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde

Paarltsjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk

voor de inhoud van de Paarltsjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden

Paarltsjes te weigeren.

_____	€ 3,00
_____	€ 4,00
_____	€ 5,00
_____	€ 6,00
_____	€ 7,00
_____	€ 8,00

ECHT GROENE STROOM?

Vergelijk het zelf en stap over via www.wise-energievergelijker.nl

Dit is een campagne van WISE ondersteund door Stichting DOEN en Batavus.

De mededelingen van de universiteit, faculteiten, servicecentra en studentenorganisaties zijn te vinden op www.observantonline.nl

The announcements of the university, faculties, service centres and student organisations can be found on www.observantonline.nl

agenda academische zittingen Aula Minderbroederberg 4-6

24-11,10.00 uur: mw. Natalia Popova, MA	09-12, 10.45 uur: dhr. Alfredo Ramirez, MD
24-11,12.00 uur: mw. Beverley R. Wilson-Wünsch, MSc.	09-12, 12.00 uur: mw.drs. Nienke Visser
24-11,14.00 uur: dhr. Luiz Rothier Bautzer, MSc.	09-12, 14.00 uur: mw.drs. Kirsten Pijls
24-11,16.00 uur: mw. Farida Omarova, MSc.	09-12, 16.00 uur: dhr.drs. Jorrick Beckers
25-11,10.00 uur: mw. Mercy Abbey, MPhil.	12-12, 12.00 uur: dhr. Jakob M. Burgstaller, dr.med.dent
25-11,12.00 uur: dhr.drs. Sören E. Huwendiek	12-12, 14.00 uur: mw. Madhu Gupta, MD.
25-11,14.00 uur: mw. Willemijn J. Jansen	12-12, 16.00 uur: mw. Marie Chantal Ingabire, MSc.
25-11,16.00 uur: Afscheidscollege Prof.dr. J.S.H. Vles	13-12, 12.45 uur: mw. Thuy D. Nguyen, MSc.
30-11,12.00 uur: dhr. Augustin Lage Castellanos	13-12, 14.00 uur: dhr. Mark van den Hurk, MSc.
30-11,14.00 uur: dhr.drs. Alexander G.L. Bodelier	13-12, 15.45 uur: mw. Eleni A. Yitbarek, MSc.
30-11,16.00 uur: dhr.drs. Hugo A.J.M. de Wit	13-12, 16.00 uur: mw.drs. Antoinetta J.M. Beijers
01-12, 12.00 uur: mw. Ligia dos Santos Mendes Lemes Soares	14-12, 10.00 uur: dhr. Ralph L.M. Kurstjens, MSc..
01-12, 14.00 uur: drs. Eric J. Vrij	14-12, 12.00 uur: mw.drs. Anna-Margaretha H. Karmann-Sailer
01-12, 16.00 uur: dhr. Mark A.J. Podesta, MSc.	14-12, 14.00 uur: mw. Marjolein L. de Boer, MSc.
02-12, 10.00 uur: mw.drs.ing. Marjolein H.F.M. Lentjes	14-12, 16.00 uur: dhr. Jan Hendrik Dubbink, MSc.
02-12, 12.00 uur: mw.drs. Rafli van de Laar	15-12, 10.00 uur: mw.drs. Marjolein Kleppe
02-12, 14.00 uur: dhr.drs. Martinus P.G. Broen	15-12, 12.00 uur: dhr. Slavko Rogan, MSc.
02-12, 16.30 uur: Inauguratie prof.dr. Clemens Rommers	15-12, 14.00 uur: mw. Jesse M. Rijks, MSc.
05-12, 14.00 uur: mw. Olga Zvonareva, MSc.	15-12, 16.30 uur: dhr.ir. Stijn M. Agten
06-12, 14.00 uur: dhr. Guayasén Marrero González, LL.M	16-12, 09.45 uur: dhr.mr. Lukas Wetzels, MSc.
06-12, 16.30 uur: Inauguratie van prof.dr. Ronit Shiri-Sverdlow	16-12, 10.00 uur: mw. Maria Woolderink, MPhil.
07-12, 10.00 uur: mw. Elke Mersy, MSc.	16-12, 12.00 uur: dhr.drs. Thomas A. Vermeer
07-12, 14.00 uur: mw.drs. Aisha A. de Graaff	16-12, 13.00 uur: dhr. Ricardo G. Orsini, MSc.
07-12, 16.00 uur: mw. Ester J.W. Girolodi	16-12, 16.30 uur: Inauguratie prof.dr. Anouk Bollen-Vandenboom
08-12, 10.00 uur: mw.drs. Sandra Schipper	19-12, 10.00 uur: dhr. Mahmut Kobal, Diplom-Ökonom
08-12, 12.00 uur: dhr. João Casaca Carreira	19-12, 12.00 uur: dhr. Christian J.H. van Wintersdorff, MSc.
08-12, 14.00 uur: mw.drs. Eva Rombout-Sestrienkova	19-12, 14.00 uur: dhr.drs. Rob M.J. Moonen
09-12, 10.00 uur: mw. Dominique M. IJff, MSc.	19-12, 15.45 uur: mw. Anne M.N. van Delft
	19-12, 16.00 uur: dhr. Willem Loof, LL.M

Maastricht University

Interne vacatures

- Several **PhD positions** at the Graduate School of Business and Economics, SBE, 38 hours
Vacancy number: AT2015.248
- **PhD Candidate** "A Transnational History of Responsible Innovation", FASoS, 38 hours
Vacancy number: AT2016.287
- **Clustermanager** voor het support office van de Graduate School of Business and Economics (GSBE), SBE, 30.4 uur
Vacaturenummer: AT2016.288
- **PhD position**, FHML/School of Nutrition and Translational Research in Metabolism (NUTRIM) - Department of Respiratory Medicine, 38 hours
Vacancy number: AT2016.289
- **Onderzoeker**, FHML/School for Oncology and Developmental Biology (GROW)/Vakgroep Algemene Heelkunde, 30,4-38 uur
Vacaturenummer: AT2016.290
- **Onderzoeker**, FHML/School for Oncology and Developmental Biology (GROW)/Vakgroep Algemene Heelkunde, 30,4-38 uur
Vacaturenummer: AT2016.291
- **PhD student** in Work & Social Psychology, FPN, 38 hours
Vacancy number: AT2016.292
- **Communicatiemedewerker** SSC en UM SPORT, 28.5 uur
Vacaturenummer: AT2016.293
- **Communicatiemedewerker** SSC en Studium Generale, 28.5 uur
Vacaturenummer: AT2016.294
- **Secretary** at the Institute M4I, division Nanoscopy, 18-20 hours,
Vacancy number: AT2016.295

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl. Klik op de link "Werken bij de UM" en vervolgens op "Vacatures". Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) binnen 10 kalenderdagen richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht).

www.maastrichtuniversity.nl

**Laten we de kunstnier klein maken.
En de wereld van nierpatiënten weer groot.**

Draag bij aan de draagbare kunstnier.
Sms NIER naar 4333 of geef via nierstichting.nl

Met 1 SMS doneert u eenmalig € 2,- (exclusief telefoonkosten).
Meer informatie: www.nierstichting.nl/sms.

cato

Ruzie

Ik voelde mijn hoofd bonken. Het was stom geweest om na die cappuccino nog een thee te bestellen. Nu zou het gesprek moeten voortduren tot de thee op was, en ik wilde eigenlijk al gaan. Ik probeerde een blik te werpen op zijn horloge, maar dat was kapot. Al een maand, wist ik. Hij was te laat geweest. "Normaal gebeurt mij dit nooit, maar onderweg werd ik wel drie keer om de weg gevraagd!" Ik keek in zijn vrolijke ogen. Zijn haren waren de perfecte lengte, niet te kort – vroeger zou ik dit grappend een 'Duits soldatenkoppie' hebben genoemd, en niet te lang. Lang haar hadden we allebei al een tijdje niet meer. Hij vond het leuk toen ik het afknipte.

"Waar denk je aan?" vroeg hij. Ik dacht aan zijn tekeningen die ik laatst vond, op de bodem van een vergeten laasje. Ik had ze anderhalf jaar geleden opgehangen in mijn kamer in Parijs, terwijl mijn oppaskindjes nieuwsgierig toekeken. De jongste had gevraagd waarom op één van de tekeningen de man het hoofd van een goudvis had gekregen. "Dat is een grapje van de tekenaar", antwoordde ik, "goudvissen zijn heel vergeetachtig, omdat ze maar drie seconden lang iets kunnen onthouden. Deze goudvis is eigenlijk een mens, maar dan met een heel slecht geheugen." "Welk vak volg je nu ook alweer?" Hij roerde de honing door zijn munthee. Ik had mijn koekje al gulzig naar binnen gewerkt en keek toe hoe hij een klein hapje van het zijne nam en het zorgvuldig teruglegde op het schoteltje. Ik voelde me opeens een beetje mollig. "Statistiek", antwoordde ik, "maar niet omdat ik dat wil. Het moet, voor mijn vervolgstudie." Hij knikte afwezig en keek naar buiten. Het stormde.

Plotseling klonk er een harde klap. Glazen rolden rinkelend over de vloer en ik voelde een duw tegen mijn stoel. Toen ik omkeek zag ik dat de vrouw achter mij haar tafeltje had opgetild en deze met glazen en al richting de man tegenover haar had geduwd. Twee jongens die vlakbij op een bank zaten sprongen verschrikt op en renden naar de andere kant van het café. "Sorry!" riep de vrouw terwijl ze haar gesprekspartner snuivend van woede aankeek. Deze stond haar stomverbaasd aan te staren, het glas rode wijn trillend in zijn hand. De vrouw beende naar de bar en rekende haar drankje af. De serveerster pakte stoffer en blik en begon voorzichtig de glasscherven op te vegen.

Geschrokken keek ik naar hem, tegenover mij. Hij haalde zijn portemonnee tevoorschijn en keek me vriendelijk, maar afstandelijk aan. "Tja Cato, zo had het ook af kunnen lopen tussen ons. Met ruzie." En hij betaalde, zoals hij dat altijd gedaan had.

Cato Boeschoten

3HOOG

Door Ype Driessen

René

Jurje

Merel

Harrie

Barbapapa

Bij toeval kwam ik ze op het spoor, de woordelijke notulen van een speciale topgeheime Collegevergadering met een paar Bergbeambten, nog in de tijd van de vorige rector en vooral ook zonder de vorige rector. Want het ging over hem. Woordelijk ging het zo:

- Goed, freunde, womit kunnen wij onzere Luc straks blai maken? Het moet natuurlijk iets van standing zijn, iets wat bai een vertrekkend rector past.
- En het moet niet te duur zijn.
- Ho ho, we hebben dit jaar een plus op de begroting. En het is wel de rector hè, niet zomaar een directieurtje of zo. Bovendien heeft Luc ons veel geld bespaard doordat hij ofwel de fiets pakte ofwel de trein, en dan het kaartje bij de Europese Commissie declareerde, dus we gaan niet kinderachtig doen.
- O ja, bij de Europese Commissie? Hoe dat zo?
- Omdat hij daar ook klusjes voor deed. Veel klusjes.
- Maar toch ook voor ons? Soms? Dan betalen wij dat toch? Aan Ritzen betaalden we vroeger zelfs de aankoop van een plattegrond, voor als hij ergens ging fietsen. Daar moet je flexibel in zijn. En Europees geld! Laat de buitenwereld het niet horen, dat geeft maar weer voedsel aan de Wilders-types.
- Nou ja, die weten dit dus niet.
- Freunde, teruck naar het thema: een passend presentje. Wat hat hai eigenlijk voor hobbies? Vogeltjes in een kooitje misschien? Er was etwas mit hem und vogeltjes...
- Tjeezus, heb je het daar nooit met hem over gehad? Altijd alleen maar shoptalk?
- Meestens wel, maar ik herinner mai dat hij hardloopt. Dat zweit veur leid, dat deed hij toch ook?
- Jahaa, ik heb wel eens langs de kant gestaan,

- dan schaamde ik me een beetje..
- Ik weet al waarom. Een morsig allegaartje zeker hè? Gymbroek uit zijn middelbareschooltijd, ouwe gympen, hempie van de Wibra.
- Also, dat wordt mai te toll hoor, we gaan de rector geen sportbroekchen geven. Ik wil iets van intellectuele standing.
- Maar als we het nu eens volplakken met UM-logo's? Als we een ontwerper inhuren voor een mooie outfit? Dan heeft onze nieuwe rector, die loopt ook hard namelijk, meteen iets om aan te trekken als ze de traditie overneemt.
- Alleen is het dan geen cadeau voor Luc meer, toch? Dan is het gewoon een vrijetijdspak voor wie er maar rector is. En zij wil vast iets straks en stijlvol, en daar moet je Luc dan weer niet mee lastig vallen.
- Zit wat in. Maar heeft Luc zelf geen ideeën?
- Jawohl, hij noemde in zain laatste diesreferaat dat hij graag een *artist in residence* zou beschäftigen.
- Topidee! Een virtueel cadeau want hij wordt er geen cent wijzer van, en wij niet veel armer want

- die artiesten hebben niet zo veel noten op hun zang, *moneywise*.
- Ha, wacht maar af. En wat gaat die doen? Een roman schrijven? Beeldjes maken, schilderijen, tekeningen?
- Was sagst jai? Tekeningen? Wovon? Van ons?
- Ja mooi toch? Achter je bureau, op de fiets, in de vergadering.
- Neeneenee, dat gaat niet passieren nah. Dan gaan ze maar een deur verder. Iek ben niet tekening-geniek will iek mal zeggen. Ze maken immer een soort barbapapa van mai.
- Oké, dan slaan ze jou over. Verder wel iedereen hoor, van professor tot portier. En dan hangen we ze in de hal op.
- Spitze! Maar er was etwas met Luc und vogeltjes, zo füllde hij zich, hat hij eins gesagt. In een Vogelkäfig. Mein Schuld. Nah, moes mal fragen...

Albert Bergbroeder

Twitter: @a_bergbroeder